

unia.be

Wat verandert met de nieuwe wetgeving? Qu'est-ce qui change avec les nouvelles législations ?

13/10/2023

Jan Van Laer & Sophie Vincent

Plan

- La loi du 28 juin 2023 – Législations anti-discrimination
 - La loi du 7 avril 2023 – Loi contre les représailles
 - La loi du 6 décembre 2022 – Modification Code pénal
 - Loi du 20 juillet 2022 – Critère de l'état de santé
-
- De wet van 28 juni 2023 – Anti-discriminatiewetgeving
 - De wet van 7 april 2023 – Wet tegen represailles
 - De wet van 6 december 2022 – Wijziging Strafwetboek
 - De wet van 20 juli 2022 – Het criterium 'gezondheidstoestand'

A. La loi du 28 juin 2023 – Législations anti-discrimination

Contexte :

- Basée sur l'évaluation des lois antidiscrimination fédérales (2022) et sur nos recommandations
- Sélection de 'quick wins'
- Uniquement au niveau du fédéral

I. Nouveau critère de discrimination

→ Condition sociale / sociale toestand

NOTAMMENT les sans-abris, les demandeurs d'emploi, les personnes analphabètes ou illettrées, les personnes vivant dans des conditions socio-économiques difficiles, les personnes sortant ou qui sont sorties du système de la prostitution ou encore les personnes qui ont un passé judiciaire (Travaux préparatoires de la loi)

ONDER MEER de situatie van daklozen, werkzoekenden, analfabeten of ongeletterde personen, personen die in moeilijke sociaal-economische omstandigheden leven, personen die uit de prostitutie treden of getreden zijn, of personen met een gerechtelijk verleden

+ « seksuele geaardheid » → « seksuele oriëntatie »

II. Consécration des discriminations multiples (1)

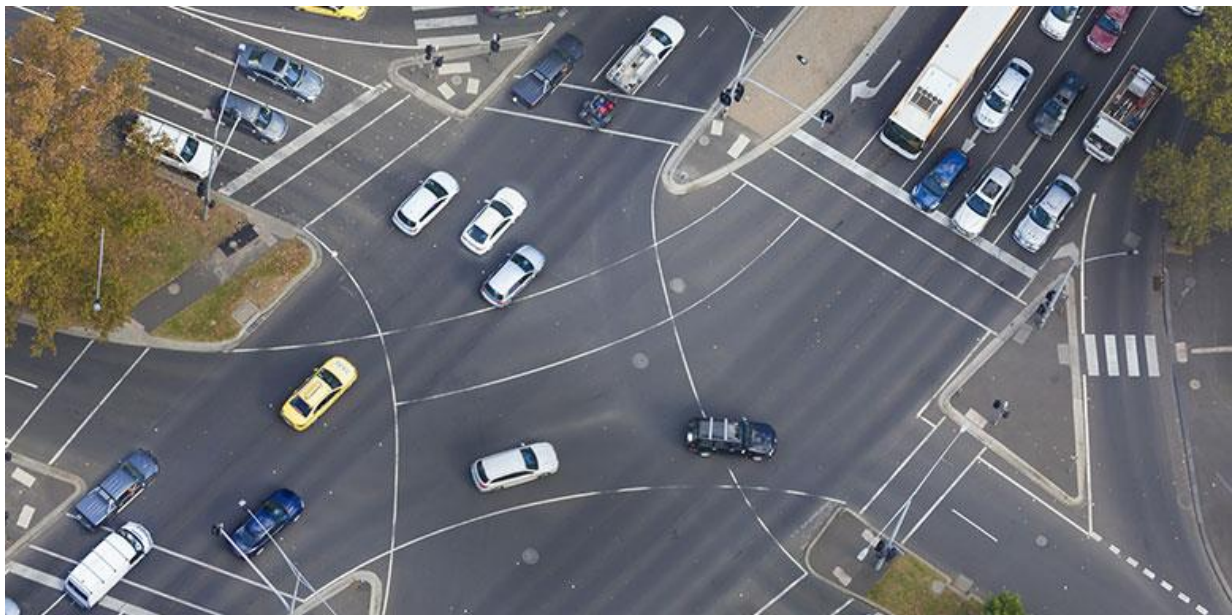
HERHALING: de bestaande vormen van discriminatie

- Directe discriminatie
- Indirecte discriminatie
- Intimidatie
- Weigering van redelijke aanpassingen
- Opdracht geven tot discrimineren

NOUVEAU: discrimination multiple

- « Un ou plusieurs des critères »
- Discrimination cumulée et discrimination intersectionnelle

II. Consécration des discriminations multiples (2)

Consécration des discriminations multiples (3)

Discrimination cumulée:

Situation qui se produit lorsqu'une personne subit une discrimination suite à une distinction fondée sur plusieurs critères protégés qui s'additionnent, tout en restant dissociables

Cumulatieve discriminatie:

Situatie die zich voordoet wanneer een persoon wordt gediscrimineerd naar aanleiding van een onderscheid op grond van meerdere beschermde criteria die bij elkaar worden opgeteld, maar blijven scheidbaar

Voorbeeld - Tribunal du travail de Liège du 11 août 2017

Weigering om een 44-jarige man in dienst te nemen met de volgende motivering:

"Wat niet de taken zelf betreft maar mijn groep [werkneemsters], ik heb alleen jonge meisjes tussen de 20 en 30, dus ik ben er niet van overtuigd dat dit een garantie biedt op een hechte groep..."

Consécration des discriminations multiples (4)

La discrimination intersectionnelle

Situation qui se produit lorsqu'une personne subit une discrimination suite à une distinction fondée sur plusieurs critères protégés qui interagissent et deviennent indissociables.

Exemple – Affaire Lam v. University of Hawaii, 1994 (US Court of Appeals)

Weigering om een Aziatische vrouw van Vietnamese afkomst aan te nemen die solliciteerde voor een baan als professor aan een universiteit.

"Aziatische vrouwen zijn onderhevig aan een aantal stereotypen en vooroordelen die geen betrekking hebben op Aziatische mannen of blanke vrouwen. Als gevolg daarvan kunnen ze worden gediscrimineerd, zelfs als er geen sprake is van discriminatie van Aziatische mannen of blanke vrouwen [...]. Wanneer een klager raciale en seksuele vooroordelen aankaart, moet worden vastgesteld of de werkgever discrimineert op basis van deze combinatie van factoren en niet alleen of hij mensen van hetzelfde ras of geslacht discrimineert".

Intersectionele discriminatie

Situatie die zich voordoet wanneer een persoon wordt gediscrimineerd naar aanleiding van een onderscheid op grond van meerdere beschermde criteria die op elkaar inwerken en onscheidbaar worden.

III. Discrimination par association et présumée

Victime ≠ **Porteuse du critère protégé**

Reconnaissance de :

- **La discrimination par association**

Exemples :

- CJUE C-303/06, S. Coleman v. Attridge Law en Steve Law, 17 juli 2008.
- Trav. Leuven, 12 December 2013, www.unia.be

- **La discrimination fondée sur un critère supposé**

Slachtoffer ≠ **Drager van beschermd criterium**

Erkenning van:

- **Discriminatie bij associatie**

Exemples :

- CJUE C-303/06, S. Coleman v. Attridge Law en Steve Law, 17 juli 2008.
- Trav. Leuven, 12 December 2013, www.unia.be

- **Discriminatie wegens een vermeend kenmerk**

IV. Augmentation du montant forfaitaire de l'indemnisation

- **Rappel**
- **650 € → 1.950 €**

Indien de dader kan aantonen dat de betwiste ongunstige of nadelige behandeling ook op niet-discriminerende gronden getroffen zou zijn

- **1.300 € → 3.900 €**

/!\ Buiten het domein « Arbeid »

B. Represaillebescherming

wetswijziging AD-wetten na zaak Hakelbracht

- Vrees voor vergelding bij klokkenluiden → bescherming na indienen van klacht
 - Verbod op represailles
 - Vermoeden bij een nadelige maatregel
- **Kritiek**
 - Overdreven formalisme
 - In te weinig situaties
- Feiten rechtszaak IGVM - Hof van Justitie (EU)
- Ingebrekestelling Europese Commissie

→ De wet van 7 april 2023 - represaillebescherming

Wat is een klacht + waar indienen?

Voorheen :

- Een met redenen omklede klacht bij de organisatie of instelling tegen wie de klacht is ingediend; door een belangenvereniging of door Unia
- Een rechtsvordering ingesteld door de betrokkene
(Een met redenen omklede klacht = gedateerde, ondertekende en bij ter post ter kennis gebrachte aangetekende brief)

Nu:

- Meldingen en aangiftes bij o.a. Unia
- Zonder formele voorwaarden

Aanvang van de bescherming en bewijsregeling

Voorheen :

- Indienen van klacht of instellen van rechtsvordering
- Als vermoeden geldt → enkel nadelige maatregelen om redenen die vreemd zijn aan de klacht

Nu :

- Bescherming vanaf het moment van het indienen van de klacht bij de werkgever, Unia, vakbond, politie,...
- Vanaf kennis van de melding of klacht of of nadat deze redelijkerwijs kennis kon hebben van deze acties
- Als vermoeden geldt → enkel nadelige maatregel die geen verband houdt met de melding of de klacht, of met de inhoud ervan

+ vraag schriftelijke bewijs

Beschermde personen

Voorheen

- Indiener van de klacht
- « Officiële » getuigen en getuigen in rechte

Nu:

- Indiener van de klacht
- Getuigen
- Personen die:
 - raad geven,
 - het slachtoffer hulp bieden of bijstaan,
 - de schending van deze wet opwerpen.

C. Délits de haine: modifications par la loi du 6 décembre 2022

1. Avant la loi du 6 décembre 2022: les délits de haine:

- Un des mobiles est la haine, le mépris ou l'hostilité à l'égard d'une personne en raison d'un critère protégé.
- Aggravation facultative ou obligatoire des peines.
- Liste limitée d'infractions: coups et blessures, harcèlement, dégâts, diffamation, manquement coupable...

2. Modifications par la loi du 6 décembre 2022

- Mobile discriminatoire peut être un facteur aggravant dans tous les délits:
 - Art. 78bis: facteur aggravant à prendre en considération par le juge pour la peine (choix et sévérité), sans pouvoir augmenter la peine maximale
 - Art. 78ter: motif discriminatoire = facteur aggravant pour tous les délits
- Autres modifications cfr. supra

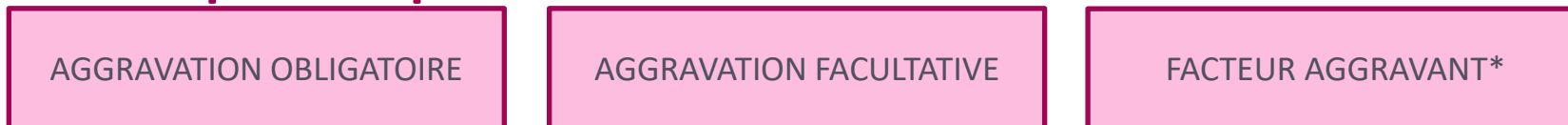
Délits de haine

- Définition

- MOTIF DE L'INFRACTION = HAINE, MEPRIS OU HOSTILITE A L'EGARD D'UNE PERSONNE EN RAISON D'UN CRITERE PROTEGE
- CRITERE = PRESENT OU PRETENDUMENT PRESENT CHEZ LA VICTIME
- IDEM SI LA VICTIME A UN LIEN (PRESUME) AVEC UNE PERSONNE CONTRE LAQUELLE L'AUTEUR NOURRIT DE LA HAINE, DU MEPRIS OU DE L'HOSTILITE

- 3 conséquences possibles

* Facteur que le juge doit prendre en compte pour déterminer la peine/mesure et sa gravité – sans pouvoir imposer une peine supérieure à la peine maximale

Délits de haine

Circonstance aggravante obligatoire	Circonstance aggravante facultative	Facteur aggravant
<p><u>Article 405quater CP</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Meurtre (405 quater CP)- Coups et blessures (405 quater CP)- Administration de substances qui peuvent donner la mort ou altérer gravement la santé (405 quater CP)) <p><u>Article 417/20 CP</u></p> <p>Les actes à caractère sexuel non consentis</p>	<p>Abstention coupable => Non assistance à personne en danger (422quater CP)</p> <p>Atteintes à la liberté individuelle et à l'inviolabilité du domicile, commises par des particuliers => Détention arbitraire (438bis CP)</p> <p>Harcèlement (442ter CP)</p> <p>Atteintes portées à l'honneur ou à la considération des personnes => Calomnie, diffamation, injure (453bis CP)</p> <p>Incendie (514bis CP)</p> <p>Destruction ou détérioration de denrées, marchandises ou autres propriétés mobilières (532bis CP)</p> <p>Graffiti et dégradation des propriétés immobilières (534 quater CP)</p>	<p>Tous les autres délits</p>

Bedankt voor uw aandacht! Merci pour votre attention!

